

Кузьменко Алла Володимирівна, аспірант Національного Педагогічного Університету ім. М.П. Драгоманова

КОМУНІКАЦІЯ У ВІРТУАЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ

Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій зумовив появу віртуального освітнього середовища, орієнтованого на виконання психолого-педагогічних цілей навчання та виховання.

Метою дослідження є аналіз психологічних засад використання віртуального навчального середовища для учнів старшої школи загальноосвітнього навчального закладу та застосування засобів комунікації LCMS MOODLE як профілактики Інтернет-залежності.

Науковці виокремлюють основні можливості навчання за допомогою віртуального навчального середовища:

- можливість комунікаційної взаємодії учнів і вчителя;
- можливість застосування технології віртуальної реальності для імітації ситуацій для формування професійних умінь і навичок;
- психолого-педагогічні можливості (розвиток теоретичного, наочно-образного, наочно-дієвого, творчого мислення; формування навичок аналізу, синтезу, індукції, дедукції, абстрагування та узагальнення) [2].

Проте активне використання Всесвітньої мережі може призвести до Інтернет-залежності серед підлітків [3]. Ця залежність може призвести учнів до порушення їх соціально-психологічної адаптації у суспільстві, зниження успішності в школі, погіршення стану здоров'я. Тому перед вчителями постає таке завдання як пояснення «корисних» можливостей використання Всесвітньої мережі для навчання для уникнення Інтернет-залежності в учнів.

Провідною діяльністю підліткового віку є навчально-професійна діяльність. Формуються професійні інтереси, світогляд, самосвідомість. Тому важливою потребою у цьому віці є пошук молодими людьми свого місця в життєвому та професійному просторі.

Як стверджує Кімберлі Янг [1], тільки за умови, якщо людина наблизилась у своєму розвитку до позиції аналітика, критика та творця, взаємодія з віртуальним середовищем може бути для неї безпечною.

Досліджено, що учням, які працюють з навчальними матеріалами в Інтернет, незалежно від тривалості роботи, притаманні досить висока саморегуляція, врівноваженість на відміну від тих, у яких домінує інформаційно-розважальний зміст діяльності [5].

Для підліткового віку важливим і необхідним є спілкування, а також характерне прагнення до дорослості, пошук засобів її реалізації. За допомогою Інтернет учні можуть самостійно використовувати освітні послуги, такі як масові відкриті курси, відеоуроки, бібліотеки тощо. Особисте спілкування з ровесниками переходить у сучасних підлітків у спілкування в соціальних мережах та під час он-лайн ігри. Віртуальне спілкування виступає психологічним і організаційно-технічним ґрунтом здійснення навчання у мережі Інтернет (рис. 1).

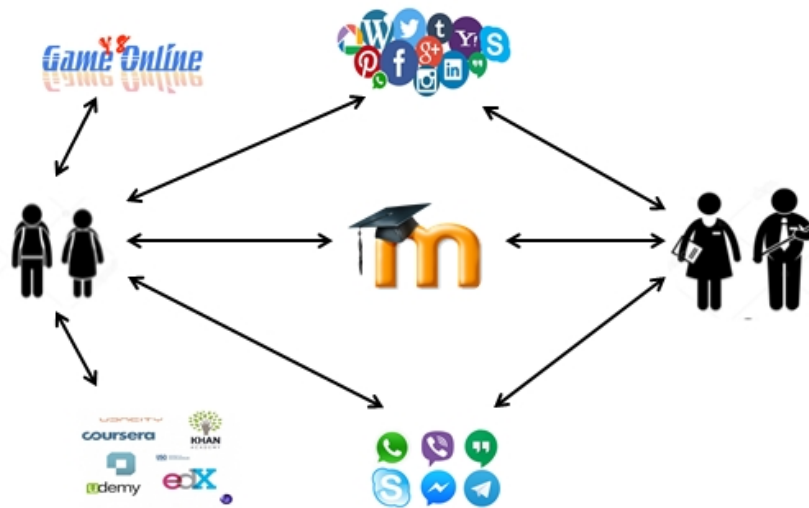

Рис. 1. Модель віртуальної комунікації

Тому при змішаній системі навчання у загально освітньому закладі доцільно залучати учнів до навчальних проєктів, під час яких вони самостійно зможуть проводити певні дослідження та робити висновки. Комунікація учнів відбувається через Інтернет шляхом залучення їх до вирішення широкого кола значущих і досяжних завдань, успішне завершення яких дає задоволення і підвищує впевненість у собі [4]. Для реалізації таких завдань доцільно використати такі види діяльності LCMS MOODLE:

- діяльність «База даних» використовують для накопичення теоретичних даних з теми, що вивчається. «Базу даних» наповнюють учні, але перед публікацією записи попередньо переглядаються вчителем. Організувати роботу можна так: учні, об'єднавшись у групи, опрацьовують теоретичні джерела і готують окремі розділи з теми. Після виступу групи і відповідей на питання спікера, з уточненнями і виправленнями матеріал буде додано до «Бази даних», якою будуть користуватися всі учні;
- за допомогою діяльності «Чат» учні онлайн задають питання, що виникають під час навчання. Відповідати може не тільки вчитель, а й інші учні, які за активну участь можуть отримати додаткову оцінку;
- діяльність «Форум». Завдання ставить вчитель і, зазвичай, це проблемні завдання, які потребують часу для їх розв'язування. Учні обговорюють рішення, а потім надають свої відповіді. «Форум» організовано так, що учні можуть побачити відповіді один одного і оцінити відповідь однокласника тільки після надання власної.

Отже, використання віртуальної комунікації учнів і вчителя засобами віртуального навчального середовища на основі LCMS MOODLE у загальноосвітньому навчальному закладі при змішаній системі навчання сприяє розвитку мислення; формуванню навичок аналізу, синтезу, абстрагування та узагальнення; пошуку старшокласниками свого місця професійному просторі.

Список використаних джерел

1. Young, K. S. Internet addiction: symptoms, evaluation and treatment. In L. Van de Creek, & X. Jackson, Innovations in clinical practice: a source book. – 1999. – Vol. 17. – p. 19–31. – Режим доступу: <http://netaddiction.com/articles/symptoms.pdf>
2. Баранова, К. К. Використання кіберпростору в освіті / К. К. Баранова // Актуальні задачі та досягнення у галузі кібербезпеки : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Кропивницький, 23–25 листоп. 2016 р. – Кропивницький : КНТУ, 2016. – С. 17–18..
3. Кужель І. Ю. Інтернет-залежність як актуальна проблема сучасної школи / І. Ю. Кужель, Г. М. Нітченко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. – 2015. – Вип. 124. – С. 86-89. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2015_124_24.
4. Лук'янчук Н. В. Віртуальна комунікація у формуванні комунікативної компетентності обдарованих старшокласників / Н. В. Лук'янчук, Н. А. Климова // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка. – 2013. – № 3. – С. 90-95. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPU_ped_2013_3_20.
5. Томчук М. І. Деструктивний вплив інформаційних засобів на емоційно-почуттєву сферу особистості у дошкільному-юнацькому віці / М. І. Томчук, С. М. Томчук // Наука і освіта. – 2014. – № 9. – С. 85-88. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NiO_2014_9_17.